

Nr 2 Maj 2021

I detta nr:

- **Ordföranden har ordet**
- **Kommunikationsspaning under Slaget om Atlanten**
- **Drapa ur "Tittut" Alf Henriksson**
- **Radiomännens föregångare**
- **Grabbarna säger att min pappa ligger vid flottan**
- **Signalen som sänkte Stig Bergling**
- **Frasse ou Klara**
- **INSTRUCTIONSBOK för SIÖ-ARTILLERISTER A.D 1824**
- **Årsmötet 2021**
- **Vårstädningen vid Marinstugan den 15 maj med korv och kaffe.**

Flottans mäns avdelning 11, Nynäshamn

Ordförande: Kjell Johansen Mob 0706-41 35 53

Vice ordf: Bengt Lind Mob 0706-88 43 72

Sekreterare: Rune Stang Mob 0703-69 29 38

Kassör: Hans Martinelle Mob 070- 5660661

Ledamöter: Robert Norberg Mob 0702-71 05 58

Björn Wideberg Mob 0702-464190

Tommy Lagsjö Mob 0705-49 02 87

Suppleanter: Stig Ödmark Mob 0703-19 16 47

Linda Leibing-Hedeén Mob 0703-05 30 23

Registrator: Tommy Lagsjö Medlemsregisteransvarig.
0705-49 02 87 *Vid ändring av adress,
meddela registratören.*

Adress: FM avd 11 NYNÄSHAMN
c/o Kjell Johansen
Båtsmansvägen 13
149 31 NYNÄSHAMN
kjelljohansen756@gmail.com

Kassör: FM avd 11 Nynäshamn
c/o Hans Martinelle
Hamngatan 7 B, lgh 1401
149 31 NYNÄSHAMN

Bankgironr: 863 8785

produktion: st-media
R Stang
Skogsv 4
148 30 ÖSMO
Tfn 08-520 30 555
Mob 070-369 29 38
e-mail st-media@telia.com
36rusta11@gmail.com

Ordföranden har ordet

Hallå alla vänner i Flottans Män!
Sommaren närmar sig och framtiden ser ganska ljus ut. Med det menar jag att vi troligen har klarat striden mot corona-landet. De flesta av oss har säkert fått sin första vaccinspruta, en del har fått två, och vaccinet ser ut att fungera. Hoppas nu att vi kan återgå till normala rutiner inom vår förening med sammankomster och olika aktiviteter så att vi får träffas igen och må väl.

Vi lyckades genomföra en trevlig vårstädning ute vid Marinstugan den 15 maj, vi var 13 medlemmar närvarande.

Vi höll avstånd, jobbade och käkade korv och fikade. Framförallt var det mycket trevligt att träffas igen.

Nu ser vi fram emot en vårfest den 19 juni ute vid Marinstugan. Planeringen pågår och innehållet under festen kommer att bli som tidigare. Samling under eftermiddagen, lite spännande tävlingslekar anpassade för Flottans Män med damer, god mat med grillat kött, korv och passande drycker. Vi kommer ut med inbjudan i vanlig ordning.

Det inplanerade Riksårsmötet kommer förhoppningsvis att genomföras 5 – 7 september. FM Stockholm, som håller i mötet, informerar oss om att intresset är stort. Redan nu är över 80 medlemmar anmälda. Det här ser vi fram emot.

Vi i styrelsen har genomfört våra styrelsemöten varje månad. Vi har lyckats med att hålla vår föreningsverksamhet igång som ni har sett i våra informationsblad som vi gett ut varje månad. Vi har beslutat att sända ut dessa infoblad även framöver varje månad. Ett bra sätt tycker vi att hålla våra medlemmar informerade om vad det är vi hittar på och att vi är aktiva.

Om allt går tillbaka till vanlig ordning och att man kan samlas igen så avser vi att göra en aktivitetsplanering inför hösten och gå ut med den till alla medlemmar. Vi startar då upp med höstfesten efter sommaren och under hösten och vintern kommer vi att erbjuda många trevliga upplevelser.

Kjell

Nedanstående artikel skriven av medlemmen i Flottans Män i Göteborg Kent Nordström publicerades ursprungligen i tidskriften Pejlingar nr. 4/2020. Med tillstånd från föreningen i Göteborg återges den här i oavkortat form men i format anpassat för O'hoj.

Kommunikationsspaning under Slaget om Atlanten.

I mina tidigare artiklar i vår tidskrift Pejlingar nr. 2/2020 och nr. 3/2020 nämnde jag kortfattat användningen av pejltrustningar för att detektera och avlyssna radiosändning under *Slaget om Atlanten*. Både de allierade och Tyskland använde denna möjlighet men på något olika sätt. En av de allierades typer av utrustning för radiopejling betecknades *HF/DF* ("High Frequency Direction Finding") men kallades på engelskt slangspråk för *Huff-Duff* och den tillfördes de flesta brittiska och amerikanska eskortfartyg från sommaren 1942. När tekniska möjligheter fanns för att tillverka utrustningen med liten volym och låg vikt infördes utrustningen också i de allierades flygplan, som medverkade i skyddet av konvojerna på Atlanten.

Utöver pejltrustningar på rörliga plattformar utnyttjade de allierade redan från krigets inledning ett stort antal landbaserade anläggningar för radiospaning i Storbritannien, Irland, Island, Kanada, USA, Västafrika och på många andra ställen.

Antennsystemet bestod av fyra vertikala höga antenner. Dessa var placerade i fyrkant på långt avstånd från varandra och ibland med en femte antenn i mitten.

Arrangemanget kallas *Adcock* och medger goda mottagningsprestanda under dygnets alla timmar – negativ inverkan av den så kallade natteffekten, som begränsar radiosändningens räckvidd under dygnet mörka timmar undviks.

Landanläggningarna kunde detektera radiosändning på mycket stora avstånd genom mottagning via den så kallade rymdvågen, den radiovåg som från sändaren

reflekteras i jonosfären på flera hundra kilometers höjd över jordytan innan den når mottagarstationen på jordens yta.

Ett förenklat sätt att beskriva en Huff-Duff är att jämföra den med en radiopejl, som tidigare var vanligt förekommande ombord i både örlogs- och handelsfartyg och i även i flygplan. Radiopejlen användes som ett hjälpmedel för att bestämma positionen till sjöss. Med en radiopejl kunde ett fartyg mäta riktningen till en radiofyr i land, som sände radiovågor i alla riktningar - en så kallad RC-fyr ("Radio Circular"). Vissa radiofyren kunde meddela riktningen från radiofyren till ett fartyg, som via radio begärt uppgift om riktningen.

De enklaste utrustningarna ombord på de allierades fartyg och flygplan fungerade enligt dessa principer. Kunskap om vilka frekvenser som skulle avlyssnas visste

man genom information insamlad genom underrettelser. För de allierade var det alltså frågan om att kunna bestämma riktningen till tyska ubåtar när dessa utförde radiosändning. Omvänt kunde de tyska ubåtarna med sina radiopejlar bestämma riktningen till allierade fartyg, som seglade i en konvoj eller enskilt, när

En vridbar antenn för radiopejling på bryggan av tysk ubåt.

dessa använde sin radio.

Benämningen Huff-Duff beskriver snarast namnet på en typ av utrustning och är därför något missvisande. Vad det egentligen handlade om var kommunikationsspaning på olika nivåer.

På den översta nivån - den strategiska - spanade de allierade landstationerna på den radiotrafik som förmedlades till de tyska ubåtarna på långvåg och på de rapporter ubåtarna telegraferade tillbaka på kortvåg. Denna radiotrafik var krypterad. Den allierade kommunikationsspaningens viktigaste uppgift var att genom den tyska radiotrafiken försöka forcera de krypterade meddelandena. Detta behövde knappast ske i realtid men var av stor betydelse för att få underlag att styra om konvojernas färdvägar för att minska faran för ubåtsanfall men också för att få vetskap om den tyska ubåtsledningens intentioner.

På den lägre nivån - den taktiska - var de allierades utmaning att bestämma

de tyska ubåtarnas positioner så att eskortfartyg och flygplan kunde sättas in för att bekämpa ubåtarna med syftet att skydda de värdefulla handelsfartygen i konvojerna. På denna nivå var det viktigaste att upptäcka tyska ubåtar radio-sändning på kortvåg och snabbt bestämma riktningar till ubåtarna.

Insamling av data från tysk radiotrafik gjordes systematiskt av engelsmännen varvid bestämning av riktningar till ubåtssändningar skedde automatiskt. Allt insamlat data vidarebefordrades till en början till den brittiska analysenheten i *Bletchley Park*, som sysselsatte tusentals vetenskapsmän för att försöka forcera de tyska meddelandena. Senare och parallellt med de brittiska insatserna skedde både radiospaning och analysverksamhet också i U.S.A. De tyska meddelandena

var krypterade med det så kallade *Enigma*-kryptot.

En Enigma krypteringsapparat. Olika typer av denna användes inom olika delar av den tyska krigsmakten.

Under åren 1939-1942 var framgångarna med att forcera Enigma-kryptot blygsamma och orsakade stor frustration inom den allierade krigsledningen. Detta berodde på att det tyska kryptots nyckelinställningar kunde varieras på ett mycket stort antal olika sätt och att på grund av sin avancerade konstruktion inga tydliga, repetitiva mönster i den krypterade texten kunde läsas ut. Att manuellt kunna hitta rätt nyckelinställning och därefter forcera kryptot var med andra ord nästintill en omöjlighet. Det man kunde göra till en början var att spåra svagheter i de tyska meddelandena, ofta orsakade av slarvig hantering, och härigenom vid enstaka tursamma tillfällen få fram meddelandets klartext. Detta tog avsevärd tid och meddelandet var inaktuellt sedan länge då det

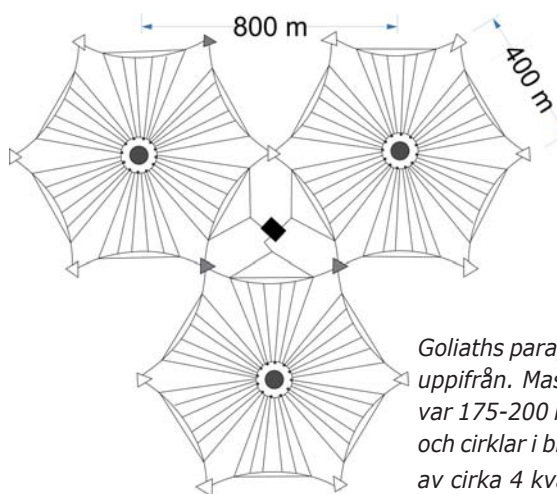
väl hade dekrypterats. Dessutom införde tyskarna ännu starkare kryptonycklar i Enigma-maskinerna 1942-43, något som ökade de allierades stora bekymmer.

Först efter införande av maskinell bearbetning med tidiga datamaskiner i både Storbritannien och USA kunde meddelanden så småningom läsas i realtid. Detta inträffade först i mitten av 1943. Därefter fick de allierade ett avsevärt övertag i krigsföringen. Den information som kom från den tyska radiotrafiken gick under kodnamnet *Ultra* hos de allierade och omgärdades av största sekretess.

Det förefaller dock som den tyska signalspaningen inledningsvis var överlägsen de allierades. Redan innan andra världskriget bröt ut hade den tyska *B-Dienst* ("Beobachtungsdienst") lyckats att forcera det brittiska kryptot *Cipher No. 5*, det krypto som användes för de allierades konvojverksamhet. Efter att de allierade förstått att kryptot kunde läsas av tyskarna bytte de allierade kryptosystem i mitten av 1943. Därefter upphörde B-Diensts möjligheter att ta del av den allierade radiotrafiken ända fram till fredsslutet 1945.

Vad den allierade signalspaningen kunde göra intill dess de tyska meddelandena kunde forceras var att registrera de tyska ubåtarnas radiosändningar och genom att kombinera riktningar från flera landstationer sammanställa ubåtars positioner. Metoden att hitta en position på detta sätt kallas triangulering. Metoden är vanlig inom lantmäteri. Ubåtarnas positioner kunde fortlöpande delges de allierades konvojer för anpassning av färdväg och för vapeninsats från fartyg och flygplan.

Någon återhållsamhet beträffande användningen av radiokommunikation från den tyska ubåtsledningen eller från de tyska ubåtarna verkar inte ha förekommit. Ubåtsledningen sände anvisningar ofta och med stor regelbundenhet. Varje meddelande till ubåtarna sändes åtskilliga gånger för att säkerställa att det kom fram till mottagaren. Direktiven till ubåtarna sändes på långvåg från i stort alla tillgängliga sändare i det ockuperade Europa.

En ny radiostation kallad *Goliath* lokaliserad vid staden *Kalbe* i mellersta Tyskland byggdes specifikt för ubåtskriget. *Goliath* sände med en imponerande hög sändeffekt på mer än 1000 kW ("kiloWatt") och nådde i stort hela jorden och dess meddelanden kunde också mottas i undervattensläge.

Goliaths paraplyliknande antennarrangemang sett uppifrån. Masterna bestod av antenner vars höjd var 175-200 m. Dessa är markerade som trianglar och cirklar i bilden. Antennerna upptog en markyta av cirka 4 kvadratkilometer.

Ubåtens avstånd från Goliath	Motsvarande geografisk plats	Typiskt djup vid mottagning
500 M (c:a 1000 km)	Nordsjön. Biscaya-bukten	14 -24 m
1200 M (c:a 2300 km)	Medelhavet Östra Atlanten	12 -17 m
3500 M (c:a 7000 km)	Fjärran Östern Sydatlanten	7 - 14 m

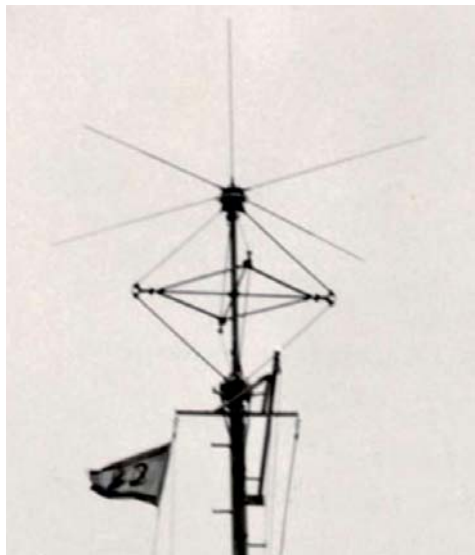
Ubåtarnas rapporter till ubåtsledningen sändes på kortvåg med stor regelbundenhet. Man litade helt och fullt på att de allierade inte skulle kunna forcera de krypterade Enigma-meddelandena.

Eftersom datainsamlingen hos de allierades landstationer skedde via rymdvågen - alltså på stora avstånd - blev noggrannheten i positionsbestämningen av en ubåt ungefärlig. Samtidig mätning från två landstationer mot en ubåt mitt i Atlanten gav en positionsuppfattning med en noggrannhet av några tiotals nautiska mil. Denna noggrannhet var ofta tillräcklig för att dirigera eskortfartyg och flygplan till vapeninsats mot en enskild ubåt eller ubåtar uppträdande i så kallade vargflockar för att hindra dessa att nå positioner inom eller nära en konvoj.

Efter mottagning av ubåtarnas rapporter kunde den tyska ledningen skapa sig en god bild över konvojernas positioner, färdvägar och sammansättning. Den kunde därigenom via sin långvågssändning ge detaljerade order om hur och när ubåtarna skulle angripa en konvoj. Genom att motta samverkande ubåtars meddelanden och pejla riktningen till dessa kunde en tysk ubåt lokalt skapa en god bild av den konvoj, som skulle anfallas.

Eskortfartygens sätt att använda Huff-Duff var att de ständigt spanade efter radiosändning på de frekvenser de tyska ubåtarna använde. Spaningen skedde mot den radiovåg som löpte parallellt med jordytan, den så kallade direktvågen, vars räckvidd principiellt är begränsad till horisonten.

Vid upptäckt av tysk radiosändning larmade det fartyg som gjorde upptäckten omedelbart övriga eskortfartyg genom att ange den avlyssnade frekvensen. De övriga eskortfartygen spanade på den angivna frekvensen och alla bestämde riktningen till ubåten på den pejsignal, som fanns i meddelandets slut. De allierades fartyg eller flygplan, som befann sig relativt nära den upptäckta ubåten påbörjade omedelbart förflyttning mot upptäckten för att få kontakt visuellt eller med radar alternativt hydrofon för bekämpning. Därefter skickade eskortfartygen uppgifter om sin egen position och uppmätt riktning omvandlad till bäring till eskort-

Bilderna visar ett antennarrangemang och en operatörsutrustning för en brittisk fartygsmonterad Huff-Duff. På operatörsutrustningens katodstrålerör presenterades riktningen till en ubåts kortvågssändning.

styrkans ledning, som sammanställde uppgifterna i ett plott. Ett tyskt meddelande från en ubåt var kanske typiskt 100 tecken långt och telegraferingen tog kanske någon minut eller två åtföljt av en längre pejlsignal. Eskortfartygen, som i jämförelse med landstationerna utförde avlyssningen manuellt, hade således mycket kort tid till förfogande för att bestämma riktning. De läsare, som använt en radiopejl av äldre typ i sin tidigare gärning, kan nog bekräfta svårigheten att snabbt kunna få fram en pålitlig riktning.

Eftersom markvågen detekterades var upptäcktsavstånden korta, typiskt kanske 10-15 nautiska mil. Trots mindre god mätnoggrannhet jämfört med landstationerna blev positionsuppfattningen efter sammanställning av flera observationer tillräckligt god. Man visste nu ganska exakt var ubåten befann sig och kunde vid tillgång till flygplan omedelbart markera ubåtens position med exempelvis rökljus eller hydrofonbojar. Eftersom avståndet mellan den upptäckta ubåten och det upptäckande fartyget var kort kunde noggrann sökning efter ubåten starta direkt med användning av radar, förutsatt att ubåten antingen befann sig övervattensläge eller hade periskop eller snorkel över vattenytan,

och hydrofon, när eskortfartyget kommit närmare ubåten.

För att uppnå maximal effekt genomfördes ubåtsanfallen ofta i grupp ("vargflock"). Detta krävde en hel del samordning av och mellan de deltagande ubåtarna och detta kunde inte göras utan radiokommunikation. Just denna samordning var kanske en av ubåtskrigets svaga punkter då den erbjöd de allierade att både lyssna till tysk radiotrafik och dessutom avgöra var ubåtarna befann sig och vad

de hade beordrats att utföra. Det var därför helt logiskt att man i slutet av kriget införde så kallad snabbsändning på ubåterna för att minimera tiden för radiosändning och därmed upptäckt. Metoden kallades *Kurier* och är förmodligen förlagan till den snabbsändning som senare använts av flera länders ubåtar. Den typiska sändningstiden kunde minska från flera minuter till endast någon halv sekund.

Hur framgångsrik användningen av enbart Huff-Duff var går knappast att ge. Däremot går det att utifrån olika sammanställningar ge en grov uppfattning om på vilka sätt de totalt 781 tyska ubåterna sänktes. En dryg tredjedel av sänkningarna genomfördes av större allierade flygplan utrustade med centimeter-radar och Huff-Duff. Allierade örlogsfartyg orsakade också en dryg tredjedel av alla sänkningar. Många av fartygen hade Huff-Duff och några även centimeter-radar. Den resterande tredjedelen sänkningar orsakades av bomber mot ubåtarnas baser, av minor, av flygplan baserade på mindre hjälphangarfartyg i de allierades så kallade *Hunter-Killer*-grupper. Kanske 10-15 % av alla sänkningar kan tillskrivas användningen av enbart Huff-Duff som informationskälla på de allierades fartyg och flygplan.

Den som får ont i en tand
glömmer i samma sekund
konung och fadersland,
frihet folk och förbund.
Stordåd och föregångsmän,
världsaltets gång eller brand
angår tyvärr icke den
som fått ont i en tand.

"Tittut" av Alf Hentiksson

Radiomännens föregångare

En septemberdag 1809 sändes från Gävle följande meddelande: "Nu kommer skärgårds-flottan och styr runt Öregrundsgrepen". Mindre än en timme senare var despeschen framme i Stockholm. -Hur var detta möjligt? Striderna vid Sävar, under 1808 – 1809 års krig mot Rysland, hade slutat med nederlag för de svenske.

Flottan, med resterna av de slagna trupperna, var på väg söderut efter inskeppning vid Ratran utanför Umeå. Som en direkt följd av kriget blev en linje för optisk signalering etablerad mellan Gävle och Stockholm. Det var således "telegrafisterna" på de 24 bemannade repeterstationerna, utmed kustbandet, som snabbt förmedlade den viktiga despeschen.

Arbetsmiljön för personalen var sannerligen inte den bästa. I början bemannades stationerna utan möjlighet till skydd för regn, kyla och vind. Sedermera försågs telegraferna med små mörklagda hytter. Detta för att ljus inte skulle försvåra kikarspaning. Dessutom var det förbjudet att elda i hytterna, för att det inte skulle bildas kondens på kikarlinserna.

Redan år 1794 hade kanslirådet Niclas Edelcrantz konstruerat ett signalsystem med tio luckor, som var och en kunde ställas i två lägen, nerfälld eller uppfälld. (synlig eller icke synlig)

Systemet hade en kapacitet på drygt tusen tecken och signaleringstakten var under goda förhållanden tio – tolv tecken i minuten. Signaltabeller med speciella koder utformades. A515 betydde sålunda: "Våra jagas af överlägsne fientlige".

Ett flertal optiska telegraflinjer byggdes i Sverige bl.a. mellan örlogsbasen i Karlskrona och befästningar i skärgården. Den första linjen på Västkusten upprättades 1799 mellan Nya Varvet och Karlstens fästning. Stationen vid Nya Varvet byggdes på Korsberget, med fri sikt till Marstrand och fästningen. 1839 kopplades förbindelsen mellan Nya Varvet och Marstrand ihop med Vinga. Som en del i telegrafsträckan ingick en station på Brännö. Det var förövrigt denna optiska telegraflinje som var den sist bemannade i landet.

Källa "Ord i sikte" K V Tahvanainen

VI SOM LEGAT I FLOTTAN

1974 var detta kåseri införd i tidningen SE det blev många goda skratt över texten bland oss på Halland

Grabbarna säger att min pappa ligger vid flottan

Av Gits Olsson

Se Amiral Rutger von Ankaruggla blev något förvånad över att manskapet på torpedbåten "Kapsylen" inte mannade reling när han gick ombord. Ingen blåste i pipa. Ingen stod i givakt. Fartyget låg öde som en flygande holändare när amiralen inspekterade det från för till akter. I höjd med förliga skylight snubblade han, en sovande man öppnade ena ögat och sa; "Rycker du på en bärs, gubbjävle?"

Amiralen begav sig skyndsamt till fartygschefens hytt och fann där en person som slog med en matsked mot en tom ginbutelj och sjöng "Den första gång jag såg dig". Mannen var iförd kaptenmössa och prickiga kortkalsonger samt uppgav sig vara fartygets kapten.

Det skulle alltså ligga något i det som några värnpliktiga påpekat i en anmälan till JO, att nykterhetstillståndet på våra torpedbåtar inte skulle vara det bästa, att officerarna levde i sus och dus, har fruntimmer ombord samt åker vattenskidor efter fartyget?

En tillsatt utredning blottade märkliga detaljer från torpedbåten "Kapsylens" senaste sjömanöver.

Fänriken ombord fick sjukskriva sig för flisor i huvudet. Man övade torpedskjutning mot bogserade timmerflottor och fartygschefen var inte underrättad om att fänriken sov ruset av sig i styrbords torpedtub utan avfyrade honom mot flottan. Inför utredningen påpekade fartygschefen, att personer, som utan hjälm kvarter i torpedtuber får skylla sig själva om de får flisor i huvudet.

Maskinisten Bölja var redlös i tre dygn efter att ha försökt tala med bryggan via maskinrummets talrör. Så fort maskinisten drog proppen ur röret, fick han två liter jamaicarom i sej. Han kunde ju inte veta att fartygschefen gömt sin sprit just där.

Båtsman Ankarberg känd som marinens ledande smygsupare, förebild till manskapsvisan "Han hade sejdel för om masten", styrde fartyget på grund utanför Ingarö mitt på blanka förmiddagen. Inför haveriutredningen förklarade han, att börjat se lite illa. I stället för sjökort hade han vid navigeringen råkat använda sig av bordduken från vickningen natten innan. Bar det därvid inte bättre än att båten gick på grund just som båtsman gjorde en gir runt en ketchupfläck som han trodde var Runnmarö.

Utkiken vpl Gustafsson förorsakade back i maskin och avbrott i övningarna genom att skrika från fören, att han blivit blind. Utkiken ville skylla detta på spriten i kompassen som han druckit upp. – Allting är bara vitt för ögonen! Skrek vpl Gustafsson. Kamraterna lugnade honom med att påpeka att fartyget just inpasserat i en dimbank och att tillståndet kunde anses normalt.

De kommunala förtroendemännen i kuststäderna menar att torpedbåten "Kapsylens" uppförande i hamn lämnade en del i övrigt att önska. I stället för att svara på borgmästarens sirliga välkomsttal vi landgången, hade fartygschefen genast förhört sej om tillgången på scandal beauties och gin. Klockan två på natten hade kaptenen burits ut från ett stadshotell i Norrland. Vilande på personalens armar hade han gjort honnör samt utropat: "England expects every man to kiss his beauty!"

Navigeringen av torpedbåten "Kapsylen" hade uppenbara brister. Kustbevakningen rapporterar att fartyget vinglat i sicksack med 40 knop genom Södertälje kanal samt att besättningen kastat tombuteljer på vakterna i Södertälje, för att dessa inte öppnat slussportarna fort nog. Tillfrågad av Kustbevakningen om den vingliga kursen hänvisade kaptenen till strategiska skäl. "Vi måste". framhöll han med skärpa. "skaka av oss artillerielden från den ryska kustflottan".

När Kustbevakningen genmälde att ryska flottan icke siktats i Södertäljeleden sen 1719, replikerade kaptenen: -Södertälje! Ha, usla agent! Precis som icke jag skulle veta att detta är Ladogakanalen? Är min herres namn möjligtvis Guillo? Kustbevakningen pekade stumt på en skylt där det med stora bokstäver stod "Södertälje kanal".

Skall kaptenen därvid ha svurit: -Satans båts-

man nu har han vänt bakfram på sjökortet igen! Därpå hade torpedbåten avlägsnat sej backande i 22 knop.

Från UD meddelades att torpedbåten "Kapsylen" sedan icke avhördes förrän efter två dygn, då den förföljde ryska passagerarångaren "Röda oktober" med sjunkbomber i Finska viken därför att den ryske kaptenen vägrat sälja 30 liter vodka för två intressanta mikrofilmer.

Från Windau i Lettland rapporteras att en fartygsbesättning strövat längs gatorna tilltalande ortsbefolkningen på svenska. I ilskan över att icke kunna göra sig förstådd, skall kaptenen hava ha utbrustit: "Inte en jävel förstår svenska språket , det bor tamejfan bara invandrare i hela Oskarshamn!"

Man gissar att det måste röra sig om torpedbåten "Kapsylens" folk. Utredning om torpedbåtens vidare öde pågår i presslägningsögonblicket.

Ep7. 'Signalen som sänkte spionen Stig Bergling'

26 FEB 2020 · SPIONPODDEN

00:42:42

Hör vår gäst Christer Olsén berätta hur sovjetiska underrättelsetjänsten GRU kommunicerade med den svenske officeren Stig Bergling i hans hem, signalen som var med att avslöja honom som sovjetisk spion. Och vem var det som egentligen hade ansvar över hans bevakning när han rymde under spektakulära former?

Christer Olsén berättar även om andra mystiska och fantastiska spionhistorier och hur man kommunicerade genom radiosignaler.

Friskrivningsklausul: Berättelserna, de fakta som presenteras samt synpunkter och åsikter som uttrycks i denna Podcast är endast synpunkter av de som presenterar och/eller intervjuas och återspeglar inte Spionpoddens officiella policy eller ståndpunkt. Grunden i vår journalistik är trovärdighet och opartiskhet. Spionpodden är oberoende i förhållande till politiska, religiösa, ekonomiska, offentliga och privata särintressen. En ideell självständig podcast som inte styrs eller ägs av någon tredje part.

Ep7. 'Signalen som sänkte spionen Stig Bergling'

<https://podtail.com/podcast/spionpodden/ep7-signalen-som-sankte-spionen-stig-bergling/>

Frasse

ou

Klaura

*Jaug gåur i mitt gamla Carls-
crona
o drymmer oåm fornstora
dau´r.
Den synen skau aldrig förtona
o språuket skau alltid bli
kvaur.*

*Se ´n generasjoner tillbauka
haur björkholmsbor legat på
kryss
för att systemautiskt bevauka
svenskt oåmrråude ute till
sbyss.*

*Dåu gick vi me soång ounder
segel,
en vålsaltad örlåggsnattjon
o hyll´oåss på toåppen i re-
gel
oåmbord påu vaur blåugul
galjon.*

*Jau dåu vau de härliga tider
me doåfter auv tjära o krut.
Idaug ä de andra soåm strider
oåm hur våurt försvaur skau
si ut.*

INSTRUTIONSBOK för SIÖ-ARTILLERISTER A.D 1824

En Siö-Artillerists skyldigheter i allmenhet

1.Hwad är en Siö-Artillerists första skyldighet ?

Wördnad och lydnad för högre och lägre Förmän, så i som utom tjensten.

2.Hwilka egenskaper fordras av en Siö-Artillerist i dess enskilda lefnad ?

Att wara Gudfruktig ärlig, ordentlig, nykter, samt att både till lands och Siös iakttaga en noggrann renlighet.

3. Hwilka äro följderna af fylleri och oordentlig lefnad ?

En af sjukdomar förderfwad kropp, oärlighet, straff och uselhet på Ålderdomen.

4. Huru skall Siö-Artilleristen lefwa med sina Kamrater ?

I wänskap och enighet; men om han märker något wanhederligt och lagstridigt å färde wara, som han icke förmår att genast förekomma, bör han det, utan dröjsmål, för närmaste Förmän upptäcka och anmäla.

5. Hwaruti skall Siö-Artilleristen sätta sin ambition bland främmande folk ?

Att hålla Uniformen i heder.

6. Huru hålles uniformen i heder ?

Genom anständigt uppförande, snyggt utseende och undwikande af allt umgänge med wanfrejdade och liderlige personer.

7.Hwad åligger Siö-Artilleristen då han befinner sig tillstädes vid gräl och slagsmål ?

Att genast gå derifrån och akta sig att blifwa kallad till rättgång.

8. Om någon af hans Kamrater är i gräl inblandad, huru skall han då förhålla sig ?

Med godo söka få honom bort; men om han ej detta förmår rätta sig efter hwad 4:de och 7:de punkterna av detta kapitel uttala. (Detta förklaras af Instruceuren)

9.Hwad har Siö-Artilleristen att iakttaga, i afseende till vården af sine Munderings-och Utredningspersedlar samt Bewäpning ?

Hålla Munderingen ren och snygg och på det aldri nogaste taga sig till wara att den ej, någon mån, genom dess försummelse, wårdslöshet eller illwilja, skadas, På lika sätt wårda sina wapen, skura dem, och rengöra remtygen.

10.Hwad är i anseende till alla persedlar strängeligen förbjudet ?

Att sälja, pantsätta, utlåna, bortbyta eller eljest förstöra dem.

11.Hwad bör han iakttaga, i anseende till wården af sin egen person ?

Äfwen i Släp-Uniform eller Arbetskläder, söka bibehålla det möjligaste snygga utseende, samt genast, efter slutat arbete, hjelpa hwad han under detsamma derutinnan nödgats åtsidosätta. Utom den owillkorliga skyldigheten, att hwarje morgon kamma och twätta sig, samt wara renlig på kroppen, må han aldrig wisa sig i trasor, med söndriga strumpor eller dylikt.

12. Hwilka personer bör Siö-Artilleristen till namn och utseende känna ?

Alla Amiraler som äro i Staden, Commendanten, Place-Majoren samt alla Officerare vid Sjöartilleri-Corpsen. Äfwenledes bör Gewärs- posterne känna Ladshöfdingen i Länet.

13. Huru bör Siö-Artilleristen helsa på en förman ?

Då han möter någon Amiral- eller Generalsperson, Officer af egen Corps eller Flottan klädd i Uniform, skall han på sex steg nära, göra halt, front, samt stå rak och orörlig till denne passerat.

För Officerare af Landtstaten och Under-Officerare af egen Corps, jemte Flottans Under-Officerare som hafwa Sidogewär, göres ej halt och front utan helsar artilleristen dem med högra handen, som uppföres till hatten. Har Artilleristen mössa eller Släp-hatt aftages den under förbigående(Öfwas practiskt)

15. När Trumman röres till Allarm eller General-Marsch, hwad har han då att iakttaga ?

Genas inställa sig å den ort, och wara klädd på det sätt, som gifne Ordres för dylika fall bestemma.

16.Hwad är Siö-Artilleristen förbudet i afseende på witelseort ?

Att gå utom stads-porten eller station, utan att dertill hafwa fått sitt Befäls lof, eller permissions-sedel.

17. Hwilka persedlar bör han sjelf kunna laga och twätta ?

Strumpor, Skjortor och alla linnepersedlar.

18. Hwad iakttages efter ombyte af Strumpor och Linne-persedlar ?

Att de orena så fort ske kan twätta så framt icke, genom särskilte Orders, twättning är utsatt på bestämda tider.

19. Hwad har Siö-Artilleristen att iakttaga, i anseende till sin enskilda hushållning ?

Att icke på något ställe sätta sig i skuld, borga, eller låna penningar icke tillställa eller deltaga ut trakteringar emellan kamrater, emedan sådant blott ger anledning till oordentligheter och de yngres förförande. KONGL. MAJ: Ts och Kronans Gage är icke ämnat till öfwerflöds och oheders införande bland Krigsmakten och hwad Artilleristen genom flit förtjenar, användes bäst, om det gömmes till framtida behof, då han lämnar tjensten, eller tarfwär understöd på ålderdomen. Genom Befälets försorg, skola alltid tillfällen finnas för trouppen, att säkert deponera penningar.

20. Hwad bör Siö-Artilleristen för sin helsa i allmenhet iakttaga ?

Äta, åtminstone ett varmt mål om dagen; icke genom brännwins supande stilla hungern; ty, ehuruwäl han för ögonblicket kan känna sig styrkt, skämmer dock denna drycks otidiga och förmyckna njutande helsan, samt kan lätt ådraga honom straff. Ej lägga sig med magen mot marken, synnerligen om den är fuktig, och han sjelf varm. Då han blir våt och ej kan ombyta kläder, att ständigt wara i rörelse till de torka, och då han vintertid förfryser någon lem, gnida densamma med snö eller iswatten innan han ingår i varmt rum, eller nalkas elden.

21. Hwad bör Siö-Artilleristen alltid kunna uppvisa ?

Denna Instructions-Bok, den honom tilldelte Instructionen om handgewärens kännedom och wård jämte Munderings- och Liqiadtionsboken.

22. Är okunnighet någon ursäkt, då han mot denna Instructions-Bok felar ?

NEJ ALDRIG

Årsmötet 2021

vid pennan R Stang

Den osäkerhet och de olika myndighetsuttalanden om antal individer som vid ett och samma tillfälle skulle vistas i samma utrymme vållade oss en hel del bekymmer inför planeringen av det kommande årsmötet. Vi var väl åtminstone ganska eniga om att, ja visst kanske vi i Hantverksgården skulle kunna sprida ut medlemmarna så att "säkert avstånds regeln" uppfylldes. Men trängsel i kapprum och framför allt trängsel vid uppbackning och skaffning vid den efterföljande middagen skulle inte gå att hantera.

Efter en hel del vårdor och diskussioner inom vår styrelse om hur vi skulle kunna genomföra ett årsmöte under säkra förhållanden för våra medlemmar landade vi till slut i att detta gick att göra, men på distans. Vad var det då som krävdes för detta?

Ett brev utformat i två olika versioner till alla medlemmar. Den ena till medlem med e-post, den andra till de utan den möjligheten. Breven skulle förutom alla de årsmöteshandlingar som normalt finns tillgängliga i samband med ett årsmöte innehålla en enkät, även den i två olika versioner. Den ena skulle gå att fylla i digitalt den andra med en helt vanlig penna. En instruktion för hur enkäten sedan digitalt skulle skickas vidare samt ett adresserat och frankerat kuvert till våra "brevänner". När vi hade landat i hur ramarna för vårt årsmöte skulle utformas var det bara att sätta igång arbetet med att försöka skapa och ta fram de handlingar som krävdes. Vi lyckades (dock inte utan en del besvär) få fram allt material så att det inom stipulerad tidsgräns kunde nå alla medlemmar. När sedan röstningsresultatet kunde sammanställas visade det sig att medlem-

Årsmöte 2021

Du deltar i FM Nynäs Hamns årsmöte genom att besvara nedanstående frågor.
Klicka i alternativt ja/nej

1. Kan du under nuvarande omständigheter acceptera att årets årsmöte genomförs på detta vis? ☐ Ja ☐ Nej
2. Efter att ha läst vår årsberättelse, kan du då godkänna den? ☐ Ja ☐ Nej
3. Är du efter att ha tagit del av kassareport och förslag till budget för nästa verksamhetsår tillfreds med hur föreningens ekonomi har hanterats? ☐ Ja ☐ Nej
4. Revisorn har inte haft något att anföras beträffande hur ekonomin har hanterats. Är du av samma uppfattning? ☐ Ja ☐ Nej
5. Om ja på fråga 4, är du då även beredd att ge den avgående styrelsen ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret? ☐ Ja ☐ Nej
6. Valberedningen har lämnat ett förslag till styrelsens sammansättning 2021. Är du till alla delar överens med och delar valberedningens förslag? ☐ Ja ☐ Nej

När du har fyllt i dina svar spara du filen med "Tydligt FM enkät 2021" och skicka filen senast en vecka efter mottagandet, till den som med största sannolikhet skall blivit vald till ordförande vid ett "normalt" årsmöte medlemmen och före detta ordförande i riksföreningen Gunnar Bengtsson, e-postadress: gunnar.bengt@gmail.com

Has sammanställt resultatet av röstningen och meddelat styrelsen.

Klicka i rutan och skriv ditt namn

marna i likhet med tidigare år inte haft något att anföras mot hur den avgående styrelsen hanterat vare sig ekonomi eller övrig verksamhet. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret och valberedningens förslag till ny styrelse accepterades av alla röstberättigade.

Årsmöte 2019
Där vi kan se några av våra kamrater som
inte längre finns bland oss

Kjell Johansen
Ordförande tillika Klubbmästare

Rune Stang
Sekreterare tillika
Redaktör O' Høj

Bengt Lind
Vice Ordförande

Hans Martinelle
Kassör

Tommy Lagsjö
Ledamot tillika
Registeransvarig

Björn Widwberg
Ledamot tillika
Stugfogde

Robert Norberg
Ledamot

Linda Leibing Hedén
Suppleant

Stig Odmark
Suppleant tillika
Flaggkorpral

Elisabeth Johansen
Vice Klubbmästare

Den valda styrelsen för
2021 års verksamhet.

Ur led är tiden

vid pennan R Stang

Ordföranden i FM Göteborg tar i Nr 1/21 av tidningen "Pejlingar" i sin ledarspalt upp den i det närmaste totala avsaknaden av marina resurser på västkusten.

Jag citerar, " Inte ens ett emryo med chef och stab som man kan bygga vidare på syns", slut citat.

Hotet kommer från öster har man alltid fått sig itutat, men man tycks förtränga att fartyg kan segla på vatten, något som vi har gott om.

Vi behöver kraftfullt utökade marina resurser baserade på västkusten för att skydda vår viktigaste import/exporthamn i Göteborg.

Vårstädningen vid Marinstugan den 15 maj med korv och kaffe.

Vid pennan Kjell Johansen

Vi var naturligtvis lite oroliga över hur många som skulle komma ut till Muskö till vårstädningen. Om vädret blev dåligt och om vi då blev många kunde ju inte så många sitta inne i stugan för att värma sig. Nu blev vi 13 deltagare, vädret var skapligt men lite kallt ibland, så vi behövde inte sitta inne i stugan.

Jobbet har börjat.
"Eron, gå inte upp!"

Coronarestriktionerna hölls; avstånd mellan varandra, inga handskakningar eller kramar. Vi har lärt oss detta under detta tunga år med restriktioner.

Trädgårdsmöblerna sattes ut och när solen tittade fram blev det riktigt vårligt när flera satte sig i möblerna och vilade sig.

Huvudjobbet under dagen var att plocka ner

alla takpannorna på Lillstugan och ta hand om dem. De flesta av dagens deltagare högg tag i detta jobb som klarades ut på någon timme. Eron var en av de mest aktiva, det var skönt att se Linda uppe på stegen och långa pannor, Bengt slet med skottkärran med pannor mellan Lillstugan och stora stugans terrass och Björn hukade under terrassgolvet och lade prydligt upp alla pannorna för framtida bruk.

Körv ä gøtt.

arbete. Elisabeth var som vanligt boss i byssan och med stöd av Monica serverades korv med tillbehör ute i trädgården.

JAG äger taket.

Här sitter jag och har full kontroll.

Gubbarna som trodde dom var piggast, Tommy L och undertecknad, kutade runt uppe på taket och langade ner pannor och sopade rent. Vi kanske inte var ensamma om att ha ont i kroppen efter dagen.

Kjell Lundin var på plats, levererade en papprulle som han körde in till Lillstugan med sin rullator. Han njöt av kamratskapet och kollade så att allt gick rätt till. Kokt korv bjöds på efter en timmes

Takpannearbetet avslutades framåt 15-tiden och därefter bjöds det på kaffe med bullar

Kaffe med dopp.

och kakor ute vid trädgårdsmöblerna. Vi satt länge i stolarna och njöt av det lagom varma, eller kalla, vårvädret.

Vi hann till och med att snygga upp våra paradminor vid infarten med svart färg. Som tur var så var det vår egen marinmålare Lars-Åke som på ett professionellt sätt strök minorna svarta. Jag föreslog att han skulle måla nedre delen av minorna med havsvågor och sjöjungfrur, men L-Å ansåg att det inte skulle se snyggt ut när Marinchefen for

Här målas inga sjöjungfrur.

förbi ute på vägen.

Vi avslutade vår vårstädning framåt 16-tiden och alla för hem, glada över att fått träffa kamraterna efter en lång tid.

Vi ser fram emot nästa fest ute på Muskö.

Tå nu av alla kakorna.

Snart blir det varmt.

Ni är alltid att besöka stugan

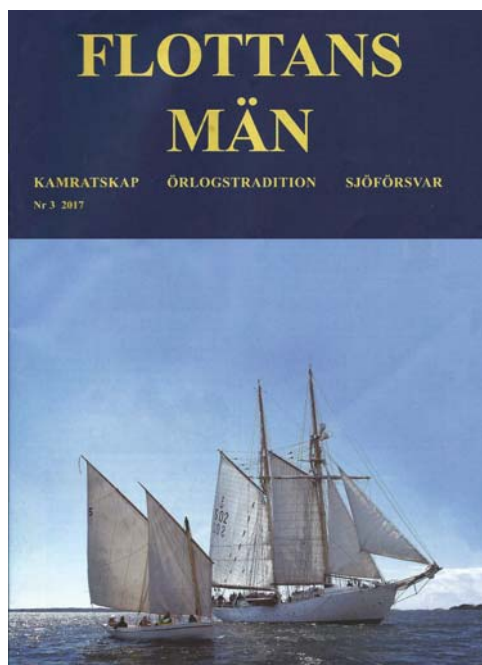
Välkomna

FLOTTANS MÄNS LOKALFÖRENING 11 I NYNÄSHAMN

Hantverksgården på Skolgatan 54
efter renovering

*Vi tackar alla medlemmar
som har gett och ger bidrag till
tryckningen av tidningen
Flottans Män*

